

СВОБОДНА МИСЪЛ

ИЗДАВА ФЕДЕРАЦИЯТА НА АНАРХИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ • LE JOURNAL DE LA FEDERATION ANARCHISTE BULGARE (FAB)

Шум или нещо друго?

2

Макар и повече купон, отколкото реален натиск срещу властта, екологичните протести са полезни и необходими.

Студентски протести в Италия

3

Интервю с италиански анархисти – участници в последните стачки и окупации срещу приватизацията на образованието.

Империята си сменя пионките

3

В САЩ гласуват за новия глава на империята, но този глас – било за Обама, било за Маккейн – е равносильен на престъпно бездействие.

Георги Хагжиев: Основи на безвластието

9

В няколко броя публикуваме основни текстове за целите и методите на нашата борба.

Сезонът на маслините в Палестина

11

„Анархисти срещу стената“ в акция срещу израелската армия и в помощ на непримиримия народ.

ИЗБОРЪТ НА НОВОТО ПОКОЛЕНИЕ:

Революцията или бедност

Игва някои и ти предлага да подпишеш договор, с който ти се задължаваш да му работиш, а той ти обещава да останеш беден до края на живота си. Този тъп и абсурден договор е подписан за пореден път от наше име от поредния български режим, както Живков навремето теглеше от наше име долари от западните банки, без да ни пита и без да ни обяснява – все едно овчар да пита овцете си ще му дадат ли да им остриже вълната и да им заколи агнетата.

Сегашният режим е същият – само Живков го няма.

За да достигнем дори опашката на „истинските“ европейски държави в ЕС, нашите средни доходи трябва да се вдигнат с поне 1000 лева. Дори да си поставим умерената цел това да стане за идните десет години, тази година от 500 лева заплатите трябва да станат 600, следващата – 700, по следващата – 800 и така, докато на десетата година стигнем криво-ляво средната гръцка заплата (800 евро), ако тя междуременно замръзне за 10 години.

Това е реалната сметка, която ще направи все-

ки петокласник и ще получи шестичка за правилно решената задача. Така е в българското училище, но в Европейския съюз за такова нещо пишат двойка и налагат санкции. **Най-оптимистичните прогнози** на правителството за ръст на БВП (което изобщо не значи ръст на доходите) за идната година са 7%. Дори да сме европейски дракон и да го запазим, ще ни трябва 16-17 години да достигнем Гърция по доходи (ако те следват БВП), а то ще рече не само гръцките заплати да замръзнат за 17 години, ами и

Бяло море. Ако вземем обаче най-песимистичните прогнози на правителството за растеж на българската икономика (а трябва точно тя да вземем при такова правителство) – 3% – и съответния ръст на доходите, средната заплата в България ще стигне днешната гръцка след... **40 години**.

Откъдето и да го погледнеш, за желаното достигане дори на опашката на днешните развити икономики в обозримо бъдеще е необходима икономическа революция – радикален обрат, който ще доведе до

ръст на доходите, който е в пъти по-голям от най-оптимистичните прогнози на реформаторите. Досега реформаторите бяха отличници – техните прогнози се сбъдваха, а ние, които смятаме задачката правилно, оставаме двойкаджии – **бедни двойкаджии**. За да си гоидат нещата на мястото, трябва да ги ударим с верния отговор по тиквата, да ги изритаме по задника и тях, и скапаните им „структурни“ реформи, които просто ни обричат на вечна бедност и вечна лъжа за „трай, коньо“.

11 ОКТОМВРИ – МЕЖДУНАРОДЕН ДЕН СРЕЩУ ВИДЕОНАБЛЮДЕНИЕТО И ЗА СВОБОДА В ИНТЕРНЕТ

Страхът е по-силен от желанието за свобода

Страхът е по-силен от желанието за свобода – това е изводът, ако трябва да съдим по проведените протести на 11 октомври 2008 г. в София, въпреки че надсловът на международния ден срещу видеонаблюдението и свободата в Интернет беше „свобода, а не страх“. В почти всички европейски столици се проведе протест. В София също се проведе протестно шествие, организирано от инициативата „Електронна граница България“, в което участваха около 150 души.

Група от около 30 симпатизанти от Софийската организация на Федерацията на анархистите в България (ФАБ) се присъедини-

ха към групата хора, събиращи се пред паметника на св. Климент Охридски, въпреки че първоначално за изходен пункт беше обявена катедралата „Св. Ал. Невски“. Вместо да заварят шумна тълпа и обещания от организаторите траурен оркестър, с който щеше да бъде погребана българската конституция, анархистите видяха разкъсани групички от по няколко души и дезорганизация. Неминуемо дойде въпросът за какво им бяха нужни на организаторите 6000 лева, за да организират събитието, след като явно резултатът не беше налице? Отговор не се получи. Оказа се, че събраната сума била много по-малка.

След около 15 минути присигнаха и гавазите на Боян Станков – Расате, наброяващи малко над двадесетина и предвождани от самия него. Въпросната група държеше транспарант, на чиято обратна страна стоеше рекламата на филма „Ловец на вампири“, което предизвика смях и подигравки.

Шествието се забави и около 11:20 един от организаторите помоли по мегафона всички знамена да бъдат свалени, защото това е граждански, а не политически протест.

ФАБ прибра повечето си знамена, докато Боян Станков видимо ядосан, че никои не търпи рекламата му, грабна мегафона и започна да нервничи – не можело „анархисти, хомосексуалисти и цигани“, да заповяват на неговите подчинени да свалят знамената. Организаторите не събраха смелост да защитят позицията си и виждайки това, анархистите отново издигнаха своите знамена.

Малко след 11:30 шествието потегли, като премина през бул. „Цар Освободител“, ул. „Раковска“ и ул. „Московска“, като анархистите от ФАБ сформираха отделен блок, заедно с част от протестиращите, които им

симпатизираха, като разпънаха транспарант „Който заменя свобода за сигурност, накрая губи и двете“. Въпреки че шествието бе тихо, анархистите мощно подеха възгласите „Свобода, а не страх“ и познатия техен лозунг „Солидарността между хората е нашето оръжие срещу властта“. Шествието приключи на ул. „Московска“ пред сградата на представителството на европейската комисия, където се помещава и посолството на Великобритания.

тания. След кратко стоене на тротоара и няколко гуми на един от организаторите Богомил Шопов шествието приключи с няколко окачени клавиатури и мишки по гръветата.

СМ

СВОБОДНА
МИСЪЛ

АБОНАМЕНТ 2009

СКЪПИ ЧИТАТЕЛИ,

Абонаментът за вестник

„Свободна мисъл“ започва от

1 октомври и завършва на 15 декември. Можете да се абонирате във всички пощенски клонове в страната, а също и в офисите на Артефакт ООД, София, ул. Хубавка 8. На телефон 971 71 71 можете да се обадите, за да изпратим безплатно наш куриер, който да ви абонира.

КАТАЛОЖЕН НОМЕР 649

1 година: 6,00 лв

6 месеца: 3,00 лв

3 месеца: 1,50 лв

Шум или нещо повече?

На 7 октомври в София се проведе се екологичен протест под надслов „ШУМ за природата“. След месеци затишие след голямата вълна протести от миналата година отново около 1000 души протестираха по централните улици в столицата срещу наглото печалбарско разрушаване на природата в цяла България с – Рила, Пирин, Иракли, Странджа, Кара дере и още много много други случаи на незаконно строителство с мъчаливата (но добре финансово заплатена) подкрепа на министерства и други институ-

ции. Участие в шествието взеха най-различни НПО-та, коалиции за защита на природата, анархисти и много други хора.

Шумът утихна, шествието свърши. Обаче хората, които не бяхме там предимно за купона, още се питаме какво се промени. Както каза Тинчето: „Не вярвам, че са нужни протести и вдигане на шум, за да покажем на тези „горе“, които управляват, че природата на България загива. Защото това е добре известно. Просто си правят оглушки, не са нито слепи, нито глухи. Не им

пука – или по-лошото: имат изгода това да е така. Никои протест не би трогнал грънчащ от парички гжоб.“ Мисля, че няма нужда от повече обяснения. По начало е спорно доколко е протест нещо, което някои участници се боят да окачествят като такова, а предпочитат по-невзрачната дума „шествие“.

Шествието беше супер, духът беше младежки, привличахме вниманието и хората по улиците ни се радваха. Самоорганизацията също беше на ниво, имаше много плакати, шум, цял самба оркестър, танци и лозунги. Най-забележителното беше дълъг-дълъг транспарант, на който беше изписан чл. 15 от конституцията, който уж трябва да гарантира опазването на околната среда. Хората бяха ентузиастични, викаха и танцуваха, полицията се стараше да не им прави проблеми.

Обаче това далеч не беше достатъчно, за да промени нещо. На двамата официални организатори, които вървяха отпред с мегафон и се опитваха да подхванат популяризирани лозунги, никои

не обръщаше внимание. Чуваха се предимно виковете от рода на „Природа – не бетон“ и „Рила ни е мила“. Беглите опити за блокиране на движението извън разрешеното от полицията не намериха привърженици – никои не ги очакваше и никои не се интересуваше от тях. Хората си направиха купона и се прибраха у дома. Политиците си изпиха коктейла и си го преместиха от едната ръка в другата.

Все пак не мисля, че няма полза от подобни шествия. В нашето общество, което не помни друго освен дигрижирани представления, подобни прояви изграждат чувство за достойнство и солидарност у хората. Ако гледаме в перспектива десет или двадесет години, каузата и прекият ефект върху нея не е от такова значение. Наистина протестират малка част от хората – те имат време, ресурси и преди всичко познати на купона. Но ехото на протестите достига до по-голямата част от обществото ни. И хората виждат, че всеки има право да излезе и да каже какво иска, без

да има никои политик да го предвожда. Дори мога смело да твърдя, че сред младежите е модерно да си част от това движение.

Слабата страна на движението според мен е, че не вижда алтернатива. Постава искания, но няма виждане какво ще направи, ако не бъдат изпълнени. Шумът „за природата“ е като шум „срещу гъжда“ – и с него, и без него гъждът си валя, когато реши. Мимолетните успехи след първите неразрешени протести бяха следствие от това, че не се знаеше колко хора ще бъдат на улицата следващия път и какво ще направят. След като потенциалната заплаха за акция срещу управляващите отпадна, прекият ефект върху тях остана нулев. А заплаха няма как да има, след като участниците не виждат свят, който да умее да пази по-добре природата си. Ролята на тези, които виждаме такъв свят, е да им го покажем. Докато не успеем, протестите ще си останат купони, а и природата, и хората ще пшкват под онези с парите. •

Златко

ЦЕННОСТИ

На пъпа на България

от егин селянин в двора на Бойко Борисов

„Пришълците в София са от най-различен тип... Те са например строителни работници, които спят във фургона, хвърлят боклуци навсякъде и слушат шумна чалга денонощно. Или хора, дошли на голям и спешен пазар, които се тъпчат в „Илиянци“ и в центъра, паркират където им падне, блокират останалите шофьори, правят задръствания и се блъскат. Истерията им стига връхната си точка в дните преди Коледа, тогава животът става непоносим...“

Из статия във вестник 24 часа

„София, братче, му е майката. Откак дойдох тука, направо се родих. То да се ненагледаш – едни младежи, едни кина, едни чудеса. Отидеш в някой бизнес-център – ми то чисто, подредено. Доиде време да празнуваш – кеф ти светещи елхи, кеф ти парад с Президента, кеф ти концерт на Азис. Отидеш в някой магазин – ми то едни красиви продавачки, едни усмихнати лица, направо драго да ти стане. Някои казват: ама, скъпо било. Абе скъпо, ама и пари вземам. Допреду няколко години, като излязох

от техникума, ръка целувах никои да ми намери работа за 500 лева в Бургас. Тука изкарвам 1000 и пак не ми стигат. Щото за харчене – бол. То вечер, като се прибера, час и половина съм се грънкал в смотания рейс, ако не си пусна славито на един хубав голям телевизор, ми за какво съм се блъскал цял ден?! Ама ето на – блъскам се – купих си. И имам телевизор. Като дойде братчеда от Сливен и вика: „Абе, много голям бе, к'во праите виї тука!“ Викам, т'ва е, братчеда, Софията – бачкаш яко, ама имаш голям телевизор.

Ся, то не е само бачкането... Повече мъчи пътуването. Голям град, голямо нещо. И пълно с коли. Ако имах време да взема книжка, и аз щях да си купя някоя там колкото да върви!? Ама на, бащата нямаше по-рано пари за курса, пък сега пари има, ама време няма. Ама как ще има време, то с тез задръствания, като сложиш 10-12 часа бачкане, и то хоп – трябва да си лягаш. Ама поне има пари. Друго си е като влезеш в магазина – кеф ти кашкавал, кеф ти шоколад, кеф ти водка. Сега, домати малко скъпичко идват, не е като в Ямбол – да си ги береш от

в двора на Бойко Борисов

Нали т'ва е демокрацията – всеки се оправя както може.

кунфуту, ама то и без това няма време за такива работи. То там к'во беше – работиш, работиш, па се прибереш, па идеш да работиш на кунфуту. А тука, може да не почиш много, ама като почиш ти е кеф – и телевизорът ти телевизор, и... а, и заведенията ти заведения. Па и булките ти – булки, ако щеш. Писне ти примерно да бачкаш, па хванеш едно такси след работа, па му оставиш по баровски 80 стотинки бакшиш. Па идеш в Студентския град, па тръгнеш по улиците – крчма до крчма, само да умееш да избираш. На сутринта праснеш две кафета и едно хапче и айде – на работа. Те верно разправят – който много работи и знае какво иска, той успява на този живот. Който го мързи, да си стои на село.

Ей го на например, другия братчеда, Софиянеца. Той

умно момче, програмистче стана, дойде преди мене тука. И кола си купи. И не работи като мене, като стане 7 часа и си тръгва. И сутрин късно ходи на работа даже, ама явно е кадърен, щото си му плащат – и повече пари взима от мене. И телевизорът му по-голям... и всяка вечер е на крчма. И кола си има. Добре си живее, щото е кадърен и знае какво иска. Той ми даде тоз акъл – ела, вика, в София, фани се в строителството, ще падне някой лев. Само, вика, много мръсно и задръстено, ама поне няма да ти въртят мозъка като тука. И прав излезе. Умно момче е той.

Ама и на него не му стигат нервите – ходим вчера по булки в Студентския и една тъпа патка с един мерцедес без малко да мине връз крака му. И вика: „Ей, селянин, що не гледаш де ходиш?“ Чакай ма, оу! К'ъв селянин, ма!? Голяма сте работа виї, на пъпа на България, ама добре, че сме селяните да ви мажем стените. Па и да ви пълним магазините. И да ви плащаме за квартири. И да работим на оня импотент, дето ти е дал мерцедеса да го караш. Офца! Аз, ако имаше един чалъм, щях да си

стоя на село, да си бачкам като човек и да живея като човек. Умрял съм ти за вмирания град и за боклука, и за раздрънканите трамваи, и за червосаните бабички. Ама нали такива келешки като твоя, че и техните меркерета, ни ходят по врата там, всички насам бягат. То на село жени не останаха, аз що да стоя?

Ама айде, майната ъ, кво да ъ обяснявам. То да беше никои шофьор на автобус, да беше жичкаджия, да беше продавачка в магазина, да обясняваш. Пък то... Неїния келеш кой го знай и той от кое село е – я циганите му събират желязо, я баща ми му кара трактора, я майка ми му шише грехи. Ама той гъзар – софиянец, тука си харчи парите. После – що сме се пречкали на гражданите. Еми, ще се пречкатаме – нали т'ва е демокрацията – всеки се оправя както може. Някои май по'иче нас ни оправят, ама к'во да направим – няма к'во. Добре, че аз поне добре си живея – и телевизор си имам, и за крчми остават... Даже, като съм на няколко водки, и прозрения ми идват. Тука е живота и т'ва е – другите да го духат. •

Апокрифно интервю

Студентски протести в Италия

Интервю с двама италиански студенти по математика и членове на групата „Карло Кафиеро“ в Рим – част от Федерацията на анархистите в Италия

Приватизацията в образованието се извършва навсякъде и поголовно – след Франция, Гърция, Германия, Словения, Сърбия, сега кризата засегна и една от най-големите страни в Европейския съюз – Италия. Подготовката за приемането на нов закон започва още през лятото, за да могат преподаватели, студенти, учители и ученици да останат неинформирани и да не могат да се организират навреме. Това не е чудно, ако се има предвид, че начело на Италия е най-големият „приватизатор и фалшификатор“ Силвио Берлускони, а днешното италианско правителство е най-дясното след Втората световна война и в коалицията управляват и неподправени неонацисти. Университетската и училищна стачка обаче все пак е обявена в началото на новата учебна година – почти всички университети, училища и дори детски градини са окупирани от своите работници и учащите се в тях. Повече за това, което се случва в Италия, научаваме от Сте-

фано и Маргерита, които бяха в София:

Кога започнаха окупациите на университетите и защо точно?

Всичко започна през октомври, когато студентите започнаха да информират останалите за това какво се случва в образованието. Защото новият закон беше предложен още през август, но тогава училищата и университетите са затворени и никои не знаеше какво точно се случва. Това беше направено нарочно. През септември студентите започнаха да разбират какво става и да информират останалите. Затова и всичко започна през октомври – тогава бяха първите демонстрации – в средата на октомври – тогава всички започнаха да окупират университетите и училищата, защото беше предложена „реформа“ в училищата, но това название не казва почти нищо. Става дума за нов закон, който засяга цялото общество – в този смисъл не само училищата, но и университетите.

Какво точно представлява този нов закон и какво ще промени той?

Първото нещо, което ще се случи според този нов закон, е това, че ще бъде отнета госта голяма част от бюджета на училищата и университетите – в Италия все още съществува определен бюджет за обществените училища и университетите, но сега искат всичко това да отпадне. Досегашният закон даваше пари на частните училища и университетите и оряваше парите за обществените. Това, което искат да направят сега, е да спрат тези пари съвсем и да направят всички факултети частни. Ако успеят, това ще бъде проблем, защото те ще ни продават образованието, което по принцип ни принадлежи. Има две вълни на протест – една на обществото и преподавателите, които не искат образованието да бъде управлявано от правителството, и другата – тази на студентите. В момента тези две течения са свързани. На 17 октомври

имаше обща стачка на всички самоорганизирани обединения и синдикати и всички структури на образованието бяха окупирани – от университетите през училищата до детските градини.

Мислите ли, че тези процеси са свързани с „Болонската реформа“?

Да, абсолютно! Процесът на унищожаване на общественото значение на университетите започна преди много години и той несъмнено е свързан с директивите на Европейския съюз. Например първото движение на съпротива в университетите започна още в края на 80-те години.

Има ли някаква автономия на университетите в Италия от държавата и частната собственост досега?

Да, имаше финансова и образователна независимост, но каква независимост беше това? Всъщност още оттогава те спряха парите за университетите и започнаха да налагат комерсиалните интереси. Започнаха да правят от университе-

тите фондации и сега искат да доведат тези процеси докрай. Сега частното общество има свободата да експлоатира структурите и богатствата на академичната общност и вече няма как да има свободно мислене и свободно научно изследване.

Имате ли представа за студентските борби в другите страни като Франция, Гърция, Германия, Словения, Сърбия и др.?

Да, през последните години научихме за борбата на френските студенти, както и на гръцките.

Мислите ли, че проблемите ви са подобни?

Проблемите са почти напълно еднакви. Всяка нация, всяка държава прави своя бизнес, но всички те са свързани и действат заедно. Да, те се опитват да действат в различни моменти от време, за да ни объркат и дезорганизируют и това е тяхната цел – студентите в цяла Европа да бъдат дезорганизираны. Затова и съби-

» » продължава на страница 8

ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ В САЩ

Империята си сменя пионките

Да говорим за политиката на САЩ, значи да наблегнем на военната и корпоративната мощ. Втората световна война показа на американските ръководители, че са начело на една държавна машина, която е осъдена да изживява имперските си амбиции. Следват поредица от военни инвазии, които целят утвърждаването ѝ като „новия Рим“. Въпреки загубата на войната във Виетнам, САЩ успяха да унищожат СССР, с което остана единственият тотален хегемон в света.

Докато класически Велики сили като Франция и Великобритания разпределяха бившите колонии на Вермахта и изграждаха класически териториални колонии, САЩ гарантираха превъзходството си чрез разполагането на военноморски и военновъздушни бази. Така за около 60 години американската армия установи свои военни формирования в над 100 страни по света като най-новите са Чехия, Полша, Румъния, Туркменистан, Киргизстан, Таджикистан, Етиопия, Кения и за огромно за нас съжаление – България. Към тях можем да прибавим и 16 разузнавателни служби, които фактически са навсякъде по света и представляват очите и ушите на им-

Гласуването за Маккейн или за Обама е – в най-добрия случай – престъпно бездействие.

перията без граници. Всичко това струва 1/5 от приходите в бюджета, което в абсолютна стойност е половината от военните разходи в целия свят.

Вашингтон разполага с 12 самолетоносача, от които 9 ядрени. Днес между Бахрейн, Катар и Джибути са разположени най-малко два. Присъствието им може да се обясни най-добре с изказването на американския министър на отбраната Робърт Гейтс, че САЩ „ще поддържат още дълго време присъствието си в Персийския залив“. Това изказване идва близо 30 години след изказването на президентът Картър, че „всеки опит на външна сила да поеме контрол над Персийския залив ще бъде считан за атака срещу САЩ“. За тези, които все още смятат, че Персийският залив е патент на републиканците и фамилията Буш, ще споменем, че Джими Картър е от Демократическата партия.

Разгъването на широк военен фронт по целия свят,

намесата в почти всички военни или политически конфликти водят до стотици милиарди печалби за американските корпорации от продажба на оръжия за разрушаване на цели географски райони и нови стотици милиарди за тяхното „възстановяване“ до удобен за последващо разрушение момент. Останалите свръхпечалби идват от фактическия монопол върху нефта и петрола плюс монопола върху медийно достъпното оръжие за масово поразяване – масовата култура и консуматорският модел на американското общество, които проникват и в най-отделените кътчета на планетата. „Уол Март“, „Макдоналдс“, „Холивуд“ са малка част от огромните корпорации тъпчещи масите с долнокачествен хляб и още по-долнокачествени зрелища.

Към края на студената война все още политиката на САЩ има някакви остатъчни идеологически окраски – когато трябва да се оп-

равдават абсурдно скъпи военни и шпиономански авантюри, „гласът на Америка“ запява изтърканата песен за безкористна защита на гражданските права, социални реформи, еманципация на жените, правова държава и демокрация. Преди разпадането на Съветския съюз САЩ имат един „официален“ приоритет – да се борят с „призрака на комунизма“. След като най-големият и най-масово нарушаващ човешките права „комунизъм“ – китайският – става основен търговски партньор на САЩ, идва 11 септември и новото благовидно оправдание за военно-корпоративното плюскане: да отрежем „главата на змията“, наречена радикален ислямизъм. Тук няма разделение между демократи и републиканци. За по-голяма убедителност сред масите се създават съветващи комисии изцяло под влиянието на корпоративните интереси, като например тази на „Бейкър-Хамилтън“. Джеймс Бейкър (републиканец) и Лиъ Хамил-

тън (демократ), заедно с куп „независими експерти“, прогнозирали и давали съвети относно американската външна политика: „Дори и след изтеглянето на част от силите ни от Ирак, ще запазим внушително военно присъствие в региона, благодарение на разгръщането на сухопътни, морски и въздушни сили в Кувейт, Бахрейн и Катар, както и благодарение на все по-осезаемото ни присъствие в Афганистан.“

Интересен е съставът на т. нар. „независими експерти“ – Център за стратегически и международни изследвания, финансиран от фондацията „Бил и Мелинда Гейтс“, в който се трудят настоящи и бивши председатели на управителните съвети на „Тайм инк.“, „Кока-Кола“, „Мерил Линч“, „Леман Брадърс“, „Ексон Мобайл“, „Морган Стенли“. Консултантите на това държавно-корпоративно формирование са бивши висши кадри, демократи и републиканци като Харолд Браун, Збигнев Бжежински, Франк Карлучи, Хенри Кисинджър, Джеймс Шлезинджър, Брент Скоукрофт и Карла Хилс.

Навремето един бивш разузнавач от ЦРУ си спомняше за подобен съвет, в който политическата бюро-

» » продължава на страница 8

НОВИНИ

200 шивачки от Кърджали протестират

200 шивачки от гръцката текстилна фабрика „Пчела“ в Кърджали протестираха срещу ниското заплащане и липсата на колективен трудов договор. За да поставят исканията си, жените спряха работа за 1 час, съобщи БНР. По думите им, гръцкият собственик от години нарушава българските трудови закони. Шивачките получават 240 лв. заплатата, която от този месец е увеличена с 12 лв. 8

От завода край Шишманци са източени милиони

според Петър Станчев, бивш съдружник в консорциума „Екологичен завод“. Според него галаверата за милиони олевоове е осъществявана с благословието на министъра на финансите. Като доказателство Станчев показва договор с френската компания „Тексем“, която трябва да достави и монтира техниката в завода, според който целият проект е на стойност 3 млн. и 200 хил. евро. Същевременно гържавата вече е инвестирала в завода 25 милиона лева и има искане за още 17 млн., а заводът още не е построен. В същото време жителите на село Шишманци обявиха, че ще протестират след като министърът на околната среда и водите Джевдет Чакъров отправи предложение 240 хил. тона от баланирани столични боклуци да бъдат депонирани в строящия се завод. •

Хаос в училищата във Врачанско

Въпреки твърденията на Министерството на образованието, че учебниците до седми клас са безплатни, родителите на учащите във Врачанско са принудени да плащат част от тях, както и всички учебни тетрадки. Така неуредичите продължават да съпътстват училищното ежедневие почти месец след началото на учебната година. •

Съкращават времето за получаване на социални помощи

Министърът на труда и социалната политика Еми-

Предсмъртните гърчове на Кремиковци

В края на месец октомври по столичните улици освен млекопроизводителите, започнаха да протестират и металурзите от Кремиковци. Този път причината не е само в неизплатените заплати, но и във фактичeskото и необратимо закриване на производствените мощности, което дълго време беше използвано като плашило от едни или други заинтересовани. За затрвяването на комбината разбира се има достатъчно основания. Кремиковци е рожба на волунтаристичното безумие на родните партийни първенци, които през 50-те и 60-те години са твърдо решени да подражават на големите си братя в СССР и Китай в техния „голям скок в комунизма“. Разбира се и тогава са се намерили достатъчно разумни хора, които да обърнат внимание на номенклатурчиците, че в кремиковската руда има повече вредни примеси, отколкото желязо, че съветската технология е стара и неефективна, че такива мощности

трябва да се строят близо до пристанище, защото ЖП транспортът на суровини до София ще излиза по-скъпо, отколкото превоза им с кораби от Индия или Бразилия. Гласовете на разума обаче са обвинени в „антисъветизъм“ и така България се сдобива с огромно предприятие, което през цялото си съществуване работи на загуба и същевременно е най-големият промишлен замърсител в Софийското поле. Тези му характеристики не се променят нито след приватизацията за 1 долар през 1999 г., нито след като собственик стана уж големият металургичен магнат – или брат на такъв – Прамод Митал. Кремиковци не ни телепортира в комунизма, но затова пък гържи голяма част от икономиката като заложник – предприятието осигурява между 30% и 90% от товарите за БДЖ и пристанищата Лом и Бургас, близо 20% от митническите сборове и приходите на елетроразпределителните дружества, има и голям

гял във външнотърговския обмен.

Причината толкова време комбинатът да се гържи на командно дишане е по-скоро друга – колкото и да е губещ и екологично вреден, през него се въртят милиарди, съответно по веригата има много кранчета, от където може да се източва. Нещо повече – колкото по-губещо е едно предприятие (на практика цял отрасъл), толкова повече възможности има то да се ципа, като за всичко се обвиняват „международното положение“ и „ко-

мунистическите безумия“, а неговорите се покриват от хазната за „запазване на социалния мир“.

Рано или късно обаче кранчетата пресъхват, защото от другата страна нищо не се налива. Който ял-ял, който пил-пил, а работниците вероятно ще бъдат изхвърлени не само без обещания, но и без полагащите им се заплати. Кое ще е тяхната цена за тъй дългото „лазене на социалния мир“, дирижирано от продажните им синдикални лидери. •

Филип

Политическа зима лято 2008

Чудех се как с една фраза да опиша настоящите политически настроения у нас. И както си седях и си мислех, или може би само си седях, изведнъж ми изплува: ами че тя зимата вече е дошла, само че е политическа. Малко неудобно, другарят Ботев вече го е използвал това заглавие, обаче ето иронията – неговата зима пред нашата си е цяла политическа пролет.

Над съчинението на Ботев витае един дух, който той осмива, но който вече е премръзнал в нашата държава. „Мислиш, мислиш, пък се попротегнеш като философ, прозевнеш се като дипломатин, почешеш се в тила като политик и ако ти позволи жената или ревматизмът да заспиш, то спеш като Крали Марка.“ То не че е голяма работа да се протегнеш „като“ Крали Марка или да се почешеш „като“ депутатин. Голямата работа е изобщо да се сравняваш с тях. Българите вече си знаят мястото – кралимарковците във ферарито, депутатите в парламента, а те – работят за едините и за другите, за да свържат

двата края. Сънувал бил лирическият герой на Ботев. Вярно, сънува, ама какво – сънува Бисмарк, сънува военни козни, изстрадали народи. Като се събуди, току виж се огледал. А нашият лирически герой сънува Слави Трифонов в дует с Ванко 1 и един Първанов с цвят червен. Или хайде, понякога сънува и „Хубава си моя горо“, когато няма пожар. А опасност да се събуди няма, нищо че го гъделичкат с цените, заливат го с данъци и го бият с чукове, той кърти здраво.

И на всичкото отгоре, онзи, Ботевият, имал наглостта да е щастлив. Как-

во щастие ни е останало днес?! То мани, че парите не стигат, остави, че и времето за работа не стига – то това е нормално. Ами и за Евровизия ни претаковаха, и ЦСКА го прецакаха. И онази руска свиня, Стависки, смачка момичето. Все важни проблеми на нацията, добре че са те, та да разпалят малко огън в изстиналите сърца на съвременните българи – иначе ще трябва да закрият и „информационните“ емисии, и „актуалните“ предавания.

И все пак, можем да се похвалим, че сме на крачка пред великия поет и славните ни предци. На въпроса „животни ли сме ние, животни ли са нашите владици, учители и вестникари?“ можем смело (я па, смело – „спокойно“, е поточно, много смелост не ни е останала) да отговорим „да, животни сме“. Имаме и вълци, които изяждат другите, и овце, които си бляят уплашено, но най-вече се освинихме, че гледаме само да се налапаме, пък и помията ни се усладжа. Само че по непотвърдени слухове иде Коледа... •

Златко

„Светът е голям...“ спечели и в Берген, Норвегия

Под заглавието „Голям успех за български филм“ новинарските агенции съобщиха за наградата на журито, спечелена от филма на Стефан Командарев „Светът е голям и спасение дебне отвсякъде“ на международния кинофестивал в град Берген, Норвегия. Филмът е направен по едноименния роман на нашия приятел Илия Троянов, който представихме тази година на страниците на „Свободна мисъл“.

В конкурса за чуждестранно кино участваха 14 филма. „Светът е голям...“ спечели голямата награда от 50 000 норвежки крони, която е четвърта за филма след наградата за български филм и наградата на публиката в София и наградата на публиката в Цюрих тази година. •

НОВИНИ

Топлофикация София няма готовност за отоплителния сезон

„Топлофикация“–София няма готовност да започне отоплителния сезон според изпълнителният директор на дружеството Петко Милевски. Топлофикация вече е спряла топлоподаването в над 50 сгради, а две трети от около 14 000 топлофицирани сгради ги чака същото, ако абонатите в тях не започнат да си погасяват спешно просрочените сметки. Милевски настоява час по-скоро парламентът да гласува поправката за така наречения мълчалив отказ от услуга. Тя предвижда Топлофикация да може да спира парното във всяка сграда, където мнозинството от семейства имат повече от две неплатени сметки. •

33% от домакинствата са под прага на бедността

С доходи под линията на бедност са 33 на сто от домакинствата, а само 15 на сто от домакинствата получават доходи, които покриват необходимата издръжка. В края на третото тримесечие на годината за издръжката на 1 лице са били необходими 471 лева, инфлацията за септември тази година е 13,7% спрямо септември 2007 г. •

Вадим лични документи с биометрични данни

Вътрешният министър Михаил Миков обяви, че новата концепция за българските документи за самоличност е биометрични данни да има не само в международните паспорти, но и във всички останали документи. Изискването за наличие на биометрични данни в документите за самоличност влиза постепенно в целия Европейски съюз от 1 януари 2009 г. Ще бъде създадена и национална система за биометрия. Според Миков в техническите задания за новите български документи за самоличност се постигат най-високите критерии за сигурност и това ще направи родните лични карти, шофьорски книжки и паспорти едни от най-добре защитените срещу фалшификация. •

Кражбите на нашите Първи

» » » продължава от миналия брой

Канцеларията на директора на тази Българо-чешка фабрика за производство на захар от захарно цвекло и захарна тръстика се е намирала в София в споменатата тухлена „Захарна фабрика“. Тази „захарна фабрика“ не произвежда половин век нищо... Тухлената ѝ постройка не работи повече от 50 години и не се използва за нищо.

* * *

Вероятно този случай е станал на 9 септември 1944 г., когато неколцина души от състава на вече легалния

Палийски след „финансовата операция“

Окръжен комитет на БКП от Софийска област, в която група са били Григор Шопов, Иван Палийски, професор Костов и още други трима при охрана от страна на Тодор Живков се явяват в канцеларията на директора-собственик на Захарните фабрики – чехът Пивка, – който имал база на гара Горна Оряховица и на гара Захарна фабрика в София. Операцията е станала в Софийската му кантора. На състава на Софийския Окръжен партиен актив е било известно, че в касата на фабриканта имало 6 милиона лева. Всеки от състава на групата бил със собствено оръжие, което те не са криели. Имам магнетофонен запис от спомените на ген. Григор Шопов от времето, когато беше заместник министър на Вътрешните работи по детайлите по провеждането на тази „финансова акция“, както той я наричаше.

На фабриканта е заявено, че им трябват парите от касата му. Той я отключва, заявявайки, че и друг път е финансово подпомагал още в нелегалния период комунистическата партия. Всички пари се взимат и се напъхват в професорската чанта на Костов. Той не е бил готов за тази операция. Просто са го взели със служебната му кола на директор на Централния земеделски

институт, а той бил вече и обявен за Министър в кабинета на Багрянов. Чантата била препълнена и професорът понеся под мишницата няколкото книги, които били преди това в чантата му. Фабрикантът очаквал да му вземат само част от парите тогава и съвсем не всичките. Той имал задължение да заплаща заплати на работниците по неговото производство.

Част от тези 6 милиона са прегадени като актив и принос на Окръжния комитет на БРП (к) на Съветското командване за покриване на целите, които вече споделих. Съветското командване приело финансовото дарение като знак на миролюбивост и политическа взаимност, което е било и високо оценено тогава на момента с банкет на щаба на маршал Толбухин и състава на бюрото на партийния актив на новосъздадения Окръжния партиен комитет.

Професор Дончо Костов вече отпечата позив на 9 септември към Българския народ, с което призовава Червената армия да се приеме като освободителка, в качеството си на председател на организацията за българо-съветска гружба.

Съществува една фотография, която е обработена, като е заличен професор Дончо Костов, а до маршал Толбухин е останал само Тодор Живков. Това заличаване става след пълното овластяване на Живков. Тогава професор Костов вече не е между живите.

Парите на фабриканта господин Пивка покриват необходимото на онзи исторически момент и тази операция не е била обсъждана никога. Но по същество с нея се укрива и замаскира една политическа кражба на други пари, които са били неразумно разпилени, за което никога не е било възможно да се потърси нито партийна, нито политическа, нито правна отговорност. Не е приложено и никога следствено разследване. Тя не е документирана исторически преди настоящето обсъждане, което е най-необходимото... Обсъждането на тази фактология е особено необходимо в днешно време.

След като ми разказва в много цветущи подробности тази „финансова акция“ ген. Григор Шопов забелязва моето пълно неодобрение по изслушаното и ме окуражава: „аз ти разрешавам да публикуваш всички подробности по тази наша политическа операция“. Аз се умълчавам доста дълго време, не смея да разкритикувам веднага изслушаното. Но все пак заключих: вие сте направили един плагнешки обир, в който сте замесили един от

...плагнешки обир, в който е замесен един от големите учени на България...

големите учени на България при една голна кражба и то не за гребни пари, а за 6 милиона. Професор Дончо Костов, дори и като помагач на Коминтерна с различни дейности, не е бил морално мотивиран за подобно „политическо“ престъпление. По-късно, през 1949 г., умъртвяването му в стил „а-ла Лусенко“ го кара да замълчи завинаги и по това уникално политическо престъпление. Тази финансова кражба или „операция“ стигна до

мене първоначално от огъра на Института, на който директор е професор Костов, който, заедно с другаря Тодор Живков, е охранявал изземването на парите от касата на Българо-чешкото акционерно зружество.

Налага се да обобща. Кражбите на нашите големи заслужават специален интерес. Това е нещо значимо, както за миналото, така и за настоящето, но главно за бъдещето... •

Искрен Азманов

Иван Палийски като заместник министър на финансите и Григор Шопов като заместник министър на МВР (1966)

Българо-Съветско Дружество — София

ПОЗИВЪ

къмъ българския народъ

ГРАЖДАНИ,

Братската намъ Червена Армия премина границитъ на България. Отъ гънкитъ на гордо вдигнатитъ бойни знамена на Съветския съюз се чува победната пѣсенъ на свободата на всички славянски народи. Победоносната Армия на Съветския съюз иде при насъ, за да засвидетелствува по най-красноречивъ начинъ неразривното братство и неугасващата любовъ, която съществува между българския народъ и народитъ на великия Съветски съюзъ. Тя ще се бие рамо до рамо съ героичния, но измъченъ и изстрадалъ български народъ, за да извоюва правда и човѣшки животъ за всички балкански страни.

Приканваме всички български граждани при пристигането на Червената Армия, да я посрещнатъ съ открито сърдце, като дадатъ изразъ на най-възвишенитъ си чувства, които питаятъ къмъ нея и нейния гениаленъ ръководител маршалъ Сталинъ.

По тоя начинъ ние ще изпълнимъ най-свещения си граждански дългъ къмъ собствения си народъ и неговото бъдеще.

Да живѣе бойното другарство на Червената Армия съ българското войнство!

Да живѣе дружбата на българския народъ и Съветския съюзъ!

Да живѣе правителството на Отечествения фронтъ!

София, 9 септември 1944 г.

Председателъ: проф. д-ръ Дончо Костовъ

Секретаръ: Сим. Игнатиевски

Позивът на БСД, според който свещен граждански дълг към собствения народ и неговото бъдеще е изразът на възвишени чувства към „гениалния ръководител“ Сталин.

НОВИНИ

Наг 200 хил. афганистази ще емигрират от глас

предупредиха от Международния комитет на червения кръст. Според представителите на комитета наг 280 хил. души от северните части на Афганистан може да се окажат принудени да напуснат страната си през идващата зима заради сушата, несигурността и поскъпващите храни.

Същевременно според данни на ООН наг 90 цивилни са загинали вледствие на американски въздушни удари над село Азизабад, а двама български военни от българския контингент в Афганистан бяха ранени при ракетно нападение над лагера им. •

21 затворници убити при бунт в мексикански затвор

Най-малко 21 затворници загинаха при бунт в мексикански затвор близо до границата със САЩ, предаде агенция Ройтерс. Размириците избухнали рано в понеделник в промишления град Рейноса, територия на мощен наркокартел, след като членовете на противникови банди се нахвърлили един срещу друг с ножове и огнестрелни оръжия. След престрелките избухнал пожар, който причинил част от жертвите. •

Национални и училищни стачки в Гърция

На 22 октомври Гърция отново беше парализирана от 24 часова национална стачка срещу ниските доходи, пенсионните реформи, подпомагането на банките в размер на 28 млрд. евро и приватизацията на националния авиопревозвач „Олимпик еърлайнс“. Стачката предизвика спране на сухопътния, морския и въздушния транспорт и затваряне на държавните и общинските служби. •

Американски военни нападнаха сирийско село

8 души, сред които 4 деца загинаха при нападение на американски вертолетни на сирийско село до границата с Ирак. Сирия изрази своя остър протест пред дипломатическите мисии на САЩ и Ирак. •

10 НОЕМВРИ: ГОЛЯМАТА ИЗМИСЛИЦА

Кой е Тодор Живков?

» » » продължава от страница 5

каквото и да е „Оперативно бюро“! Още на 10.09.1944 г., след разтурянето на Министерството на вътрешните работи и на народното здраве (МВРНЗ), с Постановление № 1 на МС се обособява само МВР, но на първо време неговите функции в София и Софийска област се изпълняват от тъй наречения Щаб на Народната милиция, функционира до м. ноември 1944 г. За началник на Софийската Народна милиция е назначен Тодор Живков, който ръководи екзекутивните команди, избиващи без съд и присъда „народните врагове-фашистите“. Опиянен от безконтролната репресивна власт, бог знае как попадна в ръцете му, Живков сам инквизираща задържаните и с неопикуема кръвожадност собственоръчно обезглавява с брадва десетина арестанти. Все пак първата му грижа е да прерови щателно полицейските архиви, унищожавайки всичко, касаещо агентурното му минало на един от най-кадърните агент-провокатори на обер-

полицая Гешев. В качеството си на първи секретар на Софийския градски комитет на БРП (к) – 1948-49 г. и едновременно с това председател на Градския комитет на ОФ и председател на Софийския градски народен съвет той разгаря кампанията срещу трайчостовиците, насъсквайки тълпите и стимулирайки класовите да крещат по митингите и събранията: „Смърт на Трайчо Костов!“ Самият Тодор Живков обаче дължи издигането си в парткомюерархията именно на Трайчо Костов! След прословутия Априлски пленум на ЦК на БКП – 2-6 април 1956 г., когато постепенно и все повече утвърждава властта си, по негова лична инициатива българското партиейно и държавно ръководство два пъти подред се обръща с молба към съветските цезари Хрушчов и Брежнев България да преустанови националната си независимост и трансформирайки се в съветска република, да встъпи в държавната структура на Съветския съюз. Поради геополитически съображения съветското ръковод-

ство отклонява верноподаническите пламенни живковски просби за драговолен амнистус. В този период Живков извършва нещо грабично от финансова гледна точка, което е не по-малко югинско деяние от неосъществениите му блянове за териториално присъединяване към СССР. На 11 юли 1960 година той продава златния стратегически резерв на България – 24 тона – на Съветския съюз. Тия 24 тона злато са акумулирани далече преди 9 септември 1944 г. и нито едно българско правителство не посмива да посегне на тях дори и през двете национални катастрофи – 1913 и 1918 година.

През живковия партократичен режим в концлагерите Белене, Богданов дол, Скравена и Ловешкия „Слънчев бряг“ загиват не само антикомунисти и дисиденти, но и десетки млади мъже и жени, разложени уж от империалистическата диверсия – рокендрола и екстравагантните облекла. Какво сатанинско лицемерие наистина! Докато синчагите и церките на партком елита си живееха по американско-

западноевропейски образци, обикновените люде в НРБ безропотно живуркаха в монотонно-прозаичните условия на унифицирани труженници в строителството на „социализма“!

В своите „Мемоари“ Живков нееднократно оплаква парясаните от съпартийците му, неосъществени социалистически идеали и заменянето им тихомълком с експлоататорската капиталистическа пазарна икономика. Велзевулски, нагъл плач наистина. Всъщност именно Тодор Живков е кръстникът, демуурът на българската държавна мафия със своя Указ 56, безотчетни валутни фирми и пр. Съвсем не случайно повдигне ли се въпросът как е възникнала и как функционира българската мафия, отговорите на съответните компетентни органи са или че няма такова нещо, или пък обясненията наподобяват измъчените тълкувания на родител пред малолетното дете, на което се напъва да втълпи щъркеловия принос в появата му на бял свят. •

МАКАР

свс значителни съкращения

(ПОРЕДНАТА) ГОДИНА НА РУСИЯ В БЪЛГАРИЯ

Българското русофилство

» » » продължава от страница 5

средновековното мекере презвитер Козма и се стигне до съвременното мекере Божидар Димитров, нарочно преименават всички исторически факти (не само за българското русофилство), които не отърват на властимащата сган. Ще се спра само на красноречивия пример с най-изявения български русофил и военачалник генерал Рагко Димитриев. Няма да коментирам неговото водещо участие в Българското национално-освободително движение, в Руско-турската война – 1877-78 г., в Сръбско-българската война – 1885 г., в детронацията на княз Батенберг – 1886 г., в Балканската и Междусъюзническата войни. Още в началото на Първата световна война – 1914-1918 г., под влияние на силните си русофилски убеждения генерал Рагко Димитриев предлага услугите си на руския цар Никола II, който го назначава на високи офицерски постове: последователно командва Осми армейски корпус, Трета армия, Втори сибирски корпус, 12-та армия. В Кратка българска енциклопедия – том втори, изд. на БАН, 1964 г., за Димитриев пише дословно: „Правилно оценява значението на Октомврийската

революция и се съгласява да служи в Червената армия, но в обстановката на крайно изострената гражданска война загива в Кавказ“. В Енциклопедия „България“ – том втори, изд. на БАН, 1981 г., историческата справка за българо-руския генерал приключва със следните две изречения: „Правилно оценява значението на Великата октомврийска социалистическа революция – 1917г. и служи в Червената армия. Разстрелян заедно с други военни и обществени дейци при контрреволюционния метеж на есери и меншевики.“ И двата енциклопедични откъслека за сетен път доказват и са нагледен пример за това, че българските историци всъщност винаги са обслужвали съответните режими и собствените си пристрастия, отколкото да отразяват историческата истина такава каквато е! В този аспект ще цитирам извадки от доклада на академик Димитър Михалчев – пълномощен министър на Царство България в СССР – 1934-1936 г. и 1944-1946 г. – до българския министър на външните работи с дата 4 юни 1935 г., където четем: „Господин Министре, Както Ви е известно българският общественик и военачалник Рагко Димитриев биде

разстрелян от болшевиците през есента на 1918 г. Той лежи погребан в двора на Главния събор в Пятигорск, на северната страна на Кавказ. Преди Рагко Димитриев да бъде втория път арестуван, болшевиците, за да изкористят неговия авторитет като военачалник, са му предложили да поеме командването на Червената армия в Астрахан, където се е намирала Главната квартира на югоизточния район. Рагко Димитриев категорично е отказал да стори това. Той е заявил приблизително следното: „Аз гоїдох в Русия като доброволец, за да се боря против нейните врагове и направих това, което зависеше от мене. Ала вие нямате право да искате от мене, да взема участие в гражданската война, сиреч да застана начело на едната половина от руския народ против другата негова половина. Тая борба е чужда за мене и аз бих желал да бъда оставен на покой.“ (АМВНР – П-ка 1, оп. 16, № 1, л. 215-217. Оригинал. Машинопис)

Едва ли свръхмаститите български историци, съставили двете енциклопедии, не са знаели истината за трагичната съдба на генерал Рагко Димитриев – докладната записка на посланика Михалчев е отлежава-

ла десетки години в архива на българското Министерство на външните работи. Пишейки за генерал Димитриев в енциклопедиите, въпросните историци са спазили педантично гениалното становище на болшевишкия Макиавели – другаря Сталин, че „историята е политика, обърната към миналото.“

Преди няколко години, когато Путиновите витязи с геноцидна стръв нахлуха в Чечения, единствен вестник „Свободна мисъл“ публикува протестна уводна статия, озаглавена „Долу ръцете от Чечня!“ Уви, само българските анархисти изразиха негодувание от бруталната имперска агресия на царско-болшевишките потомци. Останалите български вестникарски и електронни медии отново следват рутинното русофилско русло – „Кат Русия няма втора тъй могъща на света.“ Затуи и ще завърши настоящето писание в лозунгов темп: „Долу царска Русия!“, „Долу болшевишкокомунистическа Русия!“, „Долу олигархично-путинова Русия!“, „Да живее Русия на Болотников, Разин, Булавин, Пугачов, Бакунин, Нечаев, Лев Толстой и Кропоткин!“ •

МАКАР

свс съкращения

Студентски протести в Италия

» » » продължава от страница 3

тията се случват по различно време. Но ние мислим, че студентите трябва да бъдат организирани на международно ниво, защото това е нашата обща борба и тя надхвърля националните граници.

Какви хора са организирани в университетските борби в момента? С какво мислене?

Много различни хора сме. Има самоорганизирани съюзи, но в Италия има много различно присъствие. Зависа от много неща, но като цяло голяма част от студентите са наистина независими от политическите партии. Когато има някаква акция, тя не е съгласувана с политическите партии.

Какъв тип акции организирате?

Последният път (интервюто е направено на 26 октомври) по време на общата стачка на 17 октомври имаше 200 000 души и около 20 000 студенти бяхме там и демонстрирахме заедно с работниците. Нашият лозунг беше и все още е: „**Няма ние да плащаме вашата криза!**“ Така беше в много градове в Италия, не само

в Рим, където учим ние. Цялата финансова криза засяга обществото и правителството отдели много пари за банките, но не и за университетите и работните места и затова и нашият лозунг е такъв – имате пари да спасите банките, а нямате пари да спасите нас. На 17 октомври част от студентите отидохме в друга част на града и без разрешение от властите преминахме през полицейския кордон и се насочихме към Министерството на образованието – имаше много полиция, нямаше сблъсък, но стояхме цял ден. Като цяло страшно много студенти са ангажирани във всичко това и за щастие това се случва в цяла Италия.

Имате ли проблем с десните студенти, не само с фашистите, но и тези които подкрепят правителството?

Мога да говоря за Рим, не знам как е в другите градове, но в Рим има три големи университета и там имаше проблеми с фашистите като цяло. Някои от тях идват и се опитват да провалят нашите действия, но сега например на 29 октомври ще има антифашистка

акция и протест срещу тях и мога да кажа, че борбата наистина е самоорганизирана без никакви политически партии срещу всякакъв фашизъм и расизъм, пък бил той и представящ се за „социален“.

Има ли в университетите студенти с неолиберално мислене, които подкрепят новия закон?

Като цяло те не са в обществените университети. Повечето такива студенти са в частните университети и в този смисъл, меко казано, те не са ангажирани в тази борба. Голям проблем в нашите университети обаче са някои католически групи, които се появяват внезапно и се опитват да спрат всичко, защото в Италия религията отново минава в настъпление и претендира, че има монопол да казва кое е истина и кое не.

Свързана ли е наистина Католическата църква в Италия с правителството на Берлускони?

Да, свързани са, но това положение е отдавна. По принцип църквата в Италия е в много добри отношения с властта като цяло, не само с Берлускони. Те се мелят в обществения живот

навсякъде, но в момента голям проблем е една неофашистка група, която се е настанала в университетите. Сега обаче ние сме по-силни от тях, толкова много факултети са окупирани.

Католическата църква всъщност играе истински реакционна роля – наскоро дори самият папа каза на площад „Свети Петър“ как църквата трябва да се намеси, защото образованието станало прекалено свободно, а науката била твърде слаба да обясни човешкото съществуване. Мисля, че това е доста показателно.

Какво е участието на Федерацията на анархистите в Италия в тези протести?

По време на генералната стачка на 17 октомври нашата местна група „Карло Кафиеро“ в Рим, която е част от ФАИ, беше на демонстрацията, правихме пропаганда, някои бяха със синдикалистите, но с нашите знамена, а други се вляха в блока на студентите.

И накрая, какво очаквате да се случи в бъдеще?

Първо, надяваме се абсолютно всеки университет и факултет да бъде окупирани и да остане такъв и второ,

надяваме се да се изгради международно обединение на студентите, защото в крайна сметка ние се борим за едно и също нещо. Например в Гърция те воюваха много, може би загубиха, но все пак опитаха и все още нищо не е ясно. Във Франция преди 2 години студентите даже спечелиха донякъде – просто трябва да продължим да се борим!

* * *

След завръщането на Стефано и Маргерита в Рим те участват в голямата демонстрация в понеделник, 27 октомври. Същия ден Берлускони обявява по телевизията, че окупиранието на университети е „насилствен акт“ и ще даде специални права на полицията да се „справи“ със студентите. Демонстрацията е грубо атакувана от ченгелата, но повечето хора успяват да се спасят в окупираниите факултети и няма много арестувани. Берлускони заминава за Китай. По този повод група демностранти издига плакат „**Берлуспутин отиде в Китай, за да почерпи опит как да се справи с непокорните студенти**“.

ПРЕЗИДЕНТСКИ ИЗБОРИ В САЩ

Империята си сменя пионките

» » » продължава от страница 3

крация била така омешана с тази на Уол Стрийт на заседателната маса, че дори шпионинът останал стъписан: „тогава осъзнах, че границата между корпорациите и правителството не е тънка – нея изобщо я няма.“

Влиянието на корпорациите върху американската власт проличава и от прощачката кандидат-президентска кампания. Набирането на гласове отчете най-големите разходи в историята. Нароченият за кандидат „на народа“ Обама финишира предизборната си кампания с безпрецедентно купуване на 30 минути най-гледано време по най-големите телевизионни канали, в които обяснява как точно той е човек от „народа“. Народът обаче, който не може да си купи и една секунда телевизионно време, по последни социологически проучвания масово – над 70% – смята, че социално-икономическото му положение се влошава.

Американската империя не се интересува – и никога не се е интересувала – от това кой ще е президент, а само от това какво ще осигури най-стабилен параван за нейните галавери – било то президент, раздут по-

литически скандал, половините подвизи (или провали) на някоя знаменитост или терористичен акт. Този път тя наля десетки, може би и стотици милиони в кампанията на Обама, защото зад него овчедушно се нарежда всички по-радикални или прогресивни „граждански“ течения, движения и авторитети, които ще му осигурят поне първите една-две години комфорт, като въздържат подопечните си активисти от изяви против „добрия“ президент, чиято външна политика по собствените му думи ще бъде „връщане към реалистичната двупартийна политика на бащата на Джордж Буш, на Джон Кенеди и донякъде на Роналд Рейгън“. Този комфорт е златна възможност за корпоративните господари в Америка да си вземат глътка въздух под патронажа на чернокожия император.

Това стадно поведение на критиците на режима, които винаги рипат-врякат, но седмица преди изборите чинно се нареждат, макар и мърморейки, зад кандидата на демократите, кара един от редовните дописници в Z Net и симпатизант на анархосиндикализма Мики Зи да напише в своята статия „Чомски, Зин и Обама“:

„Игва 2008 година и Чомски казва: „Бих препоръчал да се гласува срещу Маккейн, тоест да се гласува за Обама без илюзии“. Хауърд Зин отново се съгласява: „Маккар Обама да не представлява някаква фундаментална промяна, той създава пространство за възможност за промяна“ (възражение с две думи: „Бил Клинтън“).

Стратегията да се избере уж „по-малкото зло“, защото той или тя могат да се вслушат в някакво митично „народно движение“ би звучала наивно в устата на гимназист. Професорите Чомски и Зин обаче са наясно с нещата. Като толкова искат постепенна промяна, защо не съветват множеството свои читатели да гласуват за Ралф Нейдър (независим антикорпоративен кандидат, бел. рег.) или Синтия Маккини (кандидат на Зелената партия, бел. рег.)? Класическият (разбирай, абсурден) отговор на този въпрос е: „Защото Нейдър или Маккини не могат да спечелят“.

Разбира се, че не могат да спечелят, щом всеки, който твърди, че е съгласен с тях, необяснимо защо гласува не за тях, а за Обама. Пейджърът на Алиса звъни да се яви по спешност в страната на чудесата.

Друг възможен отговор на въпроса защо хора като Чомски и Зин не агитират енергично и неуморно Нейдър или Маккини е следният: изборите през 2004 година доказаха, че емблематичните „леви“ са на практика безсилни и практически без значение. Чомски и Зин бяха в компанията на гласовити, ярки и направо свирепи „звезди“ от лагера „само да не е Буш“ като Майкъл Мур, Сюзан Сарандън, Медиа Бенджамин, Шон Пен, Барбра Стрейзанд, Манинг Марабъл, Наоми Клайн, Фил Донахю, Барбара Еренрайх, Мартин Шийн, Брус Спрингстийн, Еди Ведър, Корнел Уест и пр., и пр., но Джон Кери пак изгуби.

Важно съобщение: „бедните и работещи хора в страната“, за които Чомски говори, обръщат НУЛА внимание на него и всички подобни на него и това е много по-важен проблем от това кой милионер военнопредстъпник ще играе глава на империята през следващите четири години.

Хауърд Зин говори за Обама и „възможността за промяна“. Май не е много удачно да питам човек прехвърлил осемдесетгодишна възраст, но все пак: „**точно колко време мислиш, че ни остава?**“

На всеки 24 часа 13 милиона тона отровни химикали се изливат по земното кълбо; 80 000 хектара гъждовни гори се унищожават; над сто растителни или животински вида изчезват, а 45 000 души (най-вече деца) умират от глад. Всеки ден 29 158 деца под петгодишна възраст умират, най-често по предотвратими причини.

Както Ганди някога попита: „Какво значение има за мъртвите, за сираците и бездомните дали безумното опустошаване става в името на тоталитаризма или в свещеното име на свободата и демокрацията?“

Гарантирам ви, че хората (и всички живи същества) след нас няма да се интересуват дали сме гласували за Обама или Маккейн през 2008 г., ако нямат чист въздух, чиста вода и са затънали в една отровена, необитаема планета. Най-вероятно биха ни питали следното: защо сегахте и оставахте всичко да бъде погълнато, отровено или унищожено?

Заклучение: гласуването за Джон Маккейн или за Барак Обама е – в най-добрия случай – престъпно бездействие.“

А. Ангелов
А. Ванчев

Цитираната статия на Мики Зи: www.mickeyz.net

Георги Хагжиев: Основи на безвластието

Тази книга е издадена за пръв път през 1958 г. в Париж, когато авторът вече е емигрант, преследван от тоталитарния болшевишки режим в България.

Книгата съдържа статии, публикувани в органа на Съюза на българските безвластници в чужбина (СББЧ) „Наш път“ в периода 1955-1958 г., и дава представа за едно ново обществено устройство.

Ние имаме ясното съзнание, че тези статии, писани през онзи далечен период на миналия век, тогава може да са били приложими, но някои неща са се променили за тези 50 години и това ще се наложи да променим и възгледите си за някои от структурите на новото свободно общество. Все пак е добре да се запознаем с тезата на един човек – така, както той и неговите съмишленници са виждали нещата и мислели тогава. Тези виждания сигурно ще бъдат полезни и на онези от читателите на вестника, които първа се запознават с теорията и историята на анархизма.

mars_3

ПРОИЗХОД НА БЕЗВЛАСТНИЧЕСКИТЕ ИДЕИ И ДВИЖЕНИЕ

Както властническите, тъй и безвластническите идеи у хората имат естествен произход. Те не са паднали от небето, а идват от живота. Коренят се в природата на човека и се дължат на материални причини, в най-широкия смисъл на понятието. Те са плод на сложността от условия, сред които човек се ражда, живее, развива, действа или понася действия, твори и консумира блага, учи се, бори се, мечтае, радва се или страда. Човешката природа е едина, но не еднородна. Тя е противоречива и сложна. Затова изворите на безвластническите и на властническите идеи, макар да са заложи едни и същи в човека, са напълно различни.

Инстинктът за само съхранение и половият инстинкт, пораждащ взаимната борба, която взема различни и многообразни форми, са изворът на властническото. Историята на човечеството е пълна с прояви на тези два инстинкта. Властническите идеи днес са обобщени в цяла една философия, която поставя институциите над човека, формулите над живота и превръща държавата в култ, а човека в поданик, вещ, автомат.

От тази гледна точка цялата човешка история придобива едно ново и нетрадиционно осветление, различно от даваното във властническите доктрини и държавни училища. От тази гледна точка цялото развитие на човека и на човешкото общество в продължение на хилядолетия е протече-

Някои бунтовници искат да реформират старите обичаи и институции, с цел да се освободят напълно от тях, като им наложат собствена власт.

Сред тях се намират предтечите на всички хитлеровци и сталиновци.

кло под знака на две начала. От една страна, борба за власт, за завоюване, запазване и разширяване на наследена или придобита власт, за придобиване, запазване и разширяване на привилегии и материални средства, на следени или придобити, но винаги осигуряващи власт на човека над себеподобните; от друга страна, борбата за свобода – духовна или материална, религиозна или политическа, икономическа или социална, лична или колективна, борба за защита на социални институции, осигуряващи тази свобода, или против тези, които я ограничават и се превръщат в угнетители. Това е борба на отделни личности, на малки или по-големи групи, организации, класи, общества и на цели цивилизации, които често са загивали и изчезвали или са оцелявали, но са понасяли неизбежно нейните последици.

Две тенденции характеризират всички човешки общества от древността в Близкия Изток до днешно време. Първата е народната – тази на широките маси, които творят, тази на безименните мъдреци, поети, художници, скулптури, архитекти и „законодатели“. От нея се раждат обичаите, родовата организация, селската община, свободният град. Тя ражда фолклора, мъдростта на вековете и цялата духовна и материална култура, която изменя образа на Земята. От нея именно идват безвластническите идеи.

Другата е противонародната – тази на магьосниците, заклинателите, оракулите и жреците, „на знатните люде“, на пазителите на законите и военните вождове, обладаващи тайните на оръжието и победата. От нея води началото си всяка властническа идея. Безвластническата мисъл е продължител на народните традиции, обичайното и естествено право. Властническата мисъл е наследник на силния, на хитрия, на почитателя на закона и е дело на привилегировани малцинства.

Но обичайното право и народните традиции подложат на остаряване и заостряване. Нерядко те също се превръщат в отрицание на прогреса, в пречка за развитието на нарасналата духовна култура и на нарасналата нужда от свобода. Тогава идва протестът, бунтът против старото, консервативното, мумифицираното. Този бунт е личен и колективен. Но и бунтовниците не винаги са носители на нещо съществено ново. Едни от тях са за очистиране на обичаите и институциите от всички вредни външни влияния, за да им осигурят по-голяма ефикасност в опазване на интересите на индивида и обществото. Те се стремят да премахнат всички пречки по пътя на развитието и на свободата, да унищожат зародените форми на власт иза това са революционери. Сред тях се раждат безвластническите идеи. Други искат да реформират старите обичаи и институции, с цел да се освободят напълно от тях, като им наложат собствена власт. Сред тях се намират предтечите на всички хитлеровци и сталиновци.

Безвластието черпи жизнените си сокове от вечните и неугасими стремежи на народите към свобода и независимост, от личния или колективен бунт против всяко потисничество. Безвластническата мисъл се корени в бунта, в протеста, в критиката, в отрицанието на старото и отживялото. Нейното олицетворение е сатаната в библейските предания и Прометей в гръцката митология. Нейните носители са сектите от всички времена, които в миналите епохи са типичен израз на духовния бунт. Нейните мъченици са еретиците от всички епохи, изгаряни на кладни или живи забивани на колове. Безвластническата мисъл е изразена своеобразно в мирогледа и дейността на богомилите, албигойците, на хуситите и на анабаптистите.

Представители на безвластието са плебеите, ко-

ито провеждат първата обща стачка в древния Рим, като напускат града и отгеляйки се от патрициите, престават да обслужват обществения живот, с което принуждават вторите да отстъпят.

Безвластието в историята е представено и в акта на селските въстания против крепостничеството, в дейността на секциите от Великата френска революция, в юлската революция от 1830 г., във февруарската от 1848 г., макар че то още има формата на неосъзнато безвластническо действие. Ние намираме елементи от него и в Парижката комуна, но вече като израз на една тактика, осветлена от идеите на Прудон и Бакунин.

Друг извор на безвластническите идеи е философията на мъдреците от различните епохи, отразили народните стремления: Лао-Дзъ от древния Китай, гностика Карпократ от Александрия, Антифон и Зенон от древна Гърция, а в по-ново време – писатели и мислители като Рабле, Фенелон и Де Боеси, енциклопедистите от 18 век, особено Дидро, и др.

Трети източник на безвластническите идеи е науката с нейните смели достижения, обобщения и постоянни търсения на нови хоризонти.

И все пак всички тези извори не са достатъчни, за да дадат живот на една стройна доктрина за обществено преустройство. Техническият, стопански, материален и духовен напредък от края на 18-ти и през целия 19-ти век изведоха на сцената една нова и все по-ясно оформяща се класа – пролетариатът. Борбите, които тази класа води през цялата първа и началото на втората половина на 19 век, изиграха решителна роля на акушер на безвластническия мироглед.

Първи изразител на безвластническата доктрина през 1793 г. е Уилям Годуин (1756-1836) с книгата „Изследване на политическата справедливост и нейното

влияние върху общата добродетел и щастие“. След него е Прудон (1809-1865) с книгата си „Що е собственост“, излязла през 1840 г.

Оформянето на гадени идеи в една доктрина обаче още не е достатъчно за нейното осъществяване. Нужни са организация и движение. Произходът на оформеното безвластническо движение трябва да се търси в Първия интернационал и по-специално в Парижката комуна. Създател, организатор и най-добър изразител на това движение е Михаил Бакунин (1814-1876). Преди него анархизмът е само философска тенденция, повече литературна проява, отколкото непосредствена социална дейност. С Бакунин анархизмът се превръща в социалреволюционно движение и изразява революционен социализъм.

Не на последно място е ролята на теоретиките. Безвластието не е лабораторен продукт, но това не значи, че то е плод на самозараждане, че ролята на теоретиките е без значение. Напротив, идеите изпълват човешкото съзнание и се проявяват, но докато не намерят стройна форма и своите дълбоки изразители, тяхното влияние не може да бъде затвърдено.

Други теоретици на безвластието, които са допринесли и обогатили анархистическата мисъл, са Пьотр Кропоткин (1842-1921), Енрико Малатеста (1853-1932), Елизе Реклю (1830-1905), Карло Кафиеро, Мерлино, Жан Грав, Рикардо Меля, Пиетро Гори, Шарл Малато, Анселмо Лоренцо, Луиджи Фабри, Рудолф Рокер, Пиер Рамю, Кристиан Корнелисен, Макс Нетлау, Джеймс Гийом, Себастиан Фор и др. •

* * *

В редица статии ние ще изложим основните елементи, съставляващи идеологията, тактиката и градивната програма на безвластието. Всяка статия в гаден брой, макар да съставлява част от общото изложение, ще бъде завършена сама за себе си. Ще бъдат разглеждани следните въпроси: свобода, солидарност, равенство, справедливост, свободна инициатива, свободен договор, федерализъм, авторитет, власт, насилие, експлоатация, война, централизъм, държава, собственост, църква, парламент, закон, съд, затвор, полиция, армия, данък, пари, училище и наука, изкуство, печат и радио, организация, стачка, бойкот, саботаж, бунт, въстание и революция, свободна община и федерация, производствена организация, разпределение, различни обединения. •

Философията на Пьотр Кропоткин

Връзките между науката, философията и анархизма при Кропоткин

Както науката и философията са в процес на историческо развитие, така и самите понятия за тях – за науката и за философията – подлежат на развитие. Научните постижения в течение на XIX и XX век са свързани с все по-голямото усиливане на строгостта на методите на научното изследване, имащо за последствие значително усиливане на надеждността на изводите, които се правят в научното познание. Това намира израз в обстоятелството, че когато се каже „съгласно науката“ или „научно е установено“, твърдението обикновено се приема като безспорна истина.

През същия исторически период все по-осезаемо се осъществява аналогично разграничение и във философията, водещо до нейното разцепване, а заедно с това и до разцепването на понятието за нея на два различни типа:

1) философия на науката, респективно, философията като наука (научна философия), която си служи с точни научни методи на изследване, а заедно с това формулира проблемите и твърденията си на същия „сух“ език, който е характерен за научното познание, вследствие на което в нея се постига системно доказателствено знание, изпълняващо методологическа функция по отношение на научното познание; и

2) философия на живота (в широк смисъл), изразяваща такова емоционално-познавателно отношение към битието (както към външното, така и към вътреш-

ното, по отношение на субекта), което се реализира чрез произведения на изкуството – художествена литература, театър, симфонична музика, живопис и т.н. или пък в своеобразна дискурсивна форма, материализираща съществено-интуитивно, образно, емоционално-оцветено мислене, основната функция на което е да служи като мировзглед, направляващ жизнената човешка дейност.¹

Както вече видяхме при проследяването на интелектуалното развитие на Кропоткин, след завършване на образованието си, в Сибир, той се формира първоначално като учен-емпирик в областта на геологията и географията – обогатява ги като по пътя на наблюдението чрез участието си в различни експедиции установява редица нови факти в тези области на познанието. Такива емпирически изследвания той провежда в различно време и впоследствие. При това, характерно за научните му изследвания е, че те не спират с постиженията му на емпирическо равнище, а въз основа на събрания емпирически материал той поставя теоретически проблеми и се заема с тяхното решаване като формулира нови хипотези и теории. Големият познавач на делото на Кропоткин и като учен, и като социален мислител-анархист, Н. К. Лебедев пише:

„В областта на геологията и географията П. А. (Пьотр Алексеевич – б. м., Б. Ч.) е създател на три оригинални теории. Тези теории са следните:

1) Теория за строежа на азиатския континент.
2) Теория за ледниковия период и за произхода на льоса.

3) Теория за изсъхването на Евразия (Европейско-азиатския материк).“²

Наред с разработването на тези три теории, Кропоткин е изказал и редица други теоретични идеи и съображения в областта на геологията и географията. В хода на тази научно-изследователска дейност в началото са се формирали, а впоследствие са получили понататъшно развитие, схващанията на Кропоткин в областта на философията на науката, които, както и при други учени, са се проявили в научното му дело, в начина на поставянето и решаването на научните проблеми, с които се е занимавал. С други думи казано, философията на науката на Кропоткин може да се „прочете“ между редовете на научните му трудове в областта на геологията и географията, които в тяхната съвкупност ще третираме като първа група трудове на Кропоткин.

Втората група трудове на Кропоткин обхваща неговите книги, брошури и статии, посветени на въпроси на анархическото движение. Те се отнасят към сферата на хуманитаристиката и, естествено, се отличават с подчертано политическа ориентация, както по отношение на обекта на разглеждане – едни или други въпроси на анархизма, а казано в по-широки рамки – на социализма и комунизма, така и по отношение на позицията, от която те се разглеждат от автора им, а именно от позициите на общите принципи на анархизма. Тук искам да подчертая, че в тези съчинения на Кропоткин, предназначени за най-широк кръг читатели, особено за работници във фабрики, цехове и на полето, се чувствава почеркът на големия учен и то в най-благоприятна форма. Аналогично на съчетанието на емпирични и теоретични изследвания в научната му дейност, в тази му група съчинения се открояват два жанра – (1) журналистически жанр, включващ статии, в които се дава информация на журналистическо равнище за едни или други факти в анархистическото движение или за факти, представляващи интерес от гледна точка на анархизма и (2) теоретически жанр, включващ съчинения, в които се разработват проблеми на анархическата теория, при това върху почвата на богат фактически материал, включващ в частност и този, изложен в статиите му от журналистическия жанр.

Съчиненията от теоретичния жанр, според предмета на разглежданите въ-

проси, могат да се подгледят на три подгрупи: (1) съчинения, посветени на разработката на философията на анархизма – тук ще споменем преди всичко „Анархията, нейната философия, нейния идеал“ (1896 г.), „Съвременната наука и анархията“ (1912 г.), по-специално нейната първа част със същото заглавие и „Анархическа нравственост“ (1889 г.); (2) съчинения, посветени на разработката на политико-икономическата теория на анархизма – тук се отнасят „Хляб и свобода“ (1892 г., публикувана първоначално под заглавието „Завоюване на хляба“ (*The Conquest of Bread*), „Поля, фабрики и работилници“ (1898 г.) и др.; (3) съчинения, в които се разглеждат въпроси на социално-политическата теория на анархизма, обхващаща главно въпроси на връзката на съществуващите политически устройства на обществото и такива за пътя и начина на преустройството му върху началата на анархизма – „Трябва ли да се заемем с разглеждането на идеала на бъдещия строй?“ (1873 г.), „Речи на бунтовника“ (1885 г.) и др. По силата на връзката между тези три раздела на анархическата теория границите между споменатите три подгрупи съчинения посветени на нейното разработване са относителни – разглеждането на въпроси от даден раздел на анархическата теория естествено се свързва с въпроси и от другите два раздела на същата. Предвид на това ще подчертаем, че анархическата философия на Кропоткин съвсем не е затворена в себе си система, а напротив, тя се разработва с оглед нейното приложение към разглеждането на политико-икономическите и социално-политическите въпроси на анархизма.

Широката култура на Кропоткин и стремежът му към по-задълбочена теоретична трактовка на някои въпроси на анархическото учение го мотивират за създаване на трета група неговии трудове, които по своя предмет се отнасят към една или друга академична хуманитарна дисциплина, а разглеждането на съответните проблеми е със силно приложение на научни методи и се осъществява от позициите на анархическата му философия в качеството на методологическа основа. Тук се отнасят: в областта на историята на литературата – „Идеали и действителност в руската литература“ (1905 г.), в областта на историята – „Великата френска революция (1789-1793)“ (1909 г.), в областта на етиката – „Етика“

(т. I. – 1922, посмъртно издание).

Географията, в която работи Кропоткин като учен, по традиция има интердисциплинарен, комплексен характер – обединява проблеми от физическата география, чието изследване изисква прилагането на точни научни методи, със социални проблеми (в широк смисъл), отнасящи се до живота на човешките общества в един или друг регион. На почвата на богатия си опит на географ-изследовател Кропоткин изследва комплексно въпроса за ролята на взаимопомощта, като обединява проблеми на еволюционната биология, човешката история и философията. Така монографията му „Взаимопомощта като фактор на еволюцията“ (1902 г.), която отнасята към четвърта група неговии трудове, е един от пионерските трудове в историята на човешката мисъл – научна и хуманитарна, в които проблемите се третират на интердисциплинарно равнище и чрез което се подготвя научната революция, започваща след края на втората световна война с труда на Норберт Винер „Кибернетика, или управление и комуникация в животното и машината“ (1948 г.).

В заключение ще изтъкнем, че анархическата философия на Кропоткин се изгражда върху основата на неговата философия на науката, формира се в хода на научната му дейност и получила методологически израз в първата му група трудове, тя е изложена в съчиненията му, отнасящи се към първата подгрупа на втората група неговии трудове и е намерила различни форми на проявление в следващите подгрупи и групи трудове, характеризирани погоре. По силата на това, за по-пълното разглеждане на анархическата философия на Кропоткин трябва да имаме предвид не само философските му съчинения, но и цялостното му литературно (в широкия смисъл на думата) творчество. •

(Следва)
Ст. н. с. I ст.
д.ф.н. Борис Ченгов

БЕЛЕЖКИ

¹ Ср. Ченгов Б. С., Определеност, неопределеност, модальност, вероятност – категории съвременного научного познания, Изд. БАН, София, 1974 г., раздел 0.1 „Философски науки“, по-специално с. 25-30.

² Лебедев Н.К., П.А. Кропоткин – как геолог и географ – в „Сборник статей посвященный памяти П. А. Кропоткина – под редакцией А. Борового и Н. Лебедева“, Книгоиздательство „Голос труда“, Петербург-Москва, 1922 г., с. 87.

Сезонът на маслините

Още след приемането на проекта „Пътна карта“ през 2002 г., множество палестински села в окупирания от Израел Западен бряг на река Йордан са отцепени с разделителни заграждения – някъде телени огради с бодлива тел по краищата, другаде – с електрически ток, а на места – просто големи намотки бодлива тел (засега). До загражденията изникват нови военни бази, до които нямат достъп дори и израелските граждани, жители на еврейските селища в окупираната палестинска земя. За тях не се строят заграждения – достатъчна е т. нар. „зелена линия“, посочваща началото на военната територия. Заграден е и участъкът на магистрала 443, минаваща през окупирания Западен бряг и свързваща местните (вече само еврейски) жители с Тел Авив и Йерусалим.

Много от затворените палестинци се препитават от маслините, които отглеждат отвъд загражденията. Със „загриженост“ и „щедрост“, първоначално израелското правителство им позволи достъп до тех-

ните си земи веднъж седмично. После това се промени, но все още разрешеното време е крайно недостатъчно, да не говорим, че е абсолютно неморално.

Израелски и чуждестранни активисти от няколко години насам помагат на палестинците с беритбата на маслините. В началото на октомври сезонът беше открит.

Палестинските села на Западния бряг На'алин и Ал Мидя са буквално обкръжени от незаконните еврейски селища Модин Илит, Хашмоним, Матитяху и Наале. Наскоро започна строежът на нов пътен участък, свързващ тези селища с магистрала 443, който буквално минава през центъра на палестинския На'алин и разделя селото на две. За сигурността на пътниците се издига не обичайната електрическа ограда от двете страни на пътя, а стена, подобна на т. нар. стена на срама (не на плача) край Йерусалим. В мирна демонстрация срещу тази жестока несправедливост, на 27 май 2008 е ранен от израелската армия австралийски-

ят активист Робърт Бърч. Оттогава израелската група „Анархисти срещу стената“ (AAtW), към чиито акции се присъединяват множество чуждестранни активисти, съсредоточава част от своите действия именно там, в На'алин.

На 10.10.2008, петък, в На'алин се събират около 100 души от „Анархисти срещу стената“, „Комитет за Бил'ин“ и чуждестранни

активисти, желаещи да помогнат на палестинците с беритбата. Израелските власти имаха информация за „голямата“ петъчна беритба, поради което изискваха от помагачите заявление и официално разрешение за участие. Активистите се позоваха на официалното постановление на правителството, че щом няма конфронтация с еврейските заселници и щом строящата

се и там ограда още не е готова, районът на маслините е отворен за всички. Това доведе до поредния сблъсък с израелската „отбранителна“ армия, в който беше ранен един фотограф, трима от „Анархисти срещу стената“ бяха задържани, от които двама бяха арестувани, а всички останали – обгазени и обстрелвани с гумен патрони. •

Самуел

ИЗКУСТВО

Битка в Сиатъл

Много творби се основават на действителни случаи и това не пречи да бъдат не реалистични, образите и ситуацията да са изкривени. Случаят с този филм е друг, учудващо на очакванията ми, ще използвам фразата, превърнала се в нарицателна за повърхностното кино, „Битка в Сиатъл“ не е типичния „американски“ филм. Разбира се, далече съм от мисълта да твърдя, че американското кино е лошо. Не! Това е тотално погрешно клише. Наистина индустрията на Холивуд бълва огромно количество „бози“, но в този океан от филми има истински перли. „Битка в Сиатъл“ представя в нова светлина автора, който е по-популярен като актьор, но се изявява и като режисьор – Стюарт Таунсенд. Ирландец, роден в Дъблин, като мнозина свои сънародници работи в САЩ. В новата си работа доказва, че може успешно да предаде една сериозна и спорна тема, като се стреми към максимална обективност на разказа. Звученето на „Битка в Сиатъл“ не е на чистото игрално кино. Не е търсен драматичният ефект над чувствата на публиката, авторът иска да ни направи „светели“ на събитието, което, макар и минало, изигра

важна роля за всички съвременни радикални движения, а именно протестите срещу СТО по време на срещата ѝ в Сиатъл през 1999 година, когато полицията с помощта на провокатори в тълпата превърна мирните демонстрации в поле на насилие. Терминът антиглобализъм започва масово да се използва от тогава и е много широк. Като антиглобалист се определят от леви до десни, през всякакви неоразновидности на стари доктрини и тотално модерни субкултурни явления. Може би затова филмът е дистанциран и не се асоциира с конкретна идеология. След като видим „Битка в Сиатъл“ си казваме нещо като „Да за това става дума“. Отначало сме подлъгани от красивата актриса, но за щастие, пак ще кажа, това не е поредната напудрена холивудска лента. Нещо повече, той е един от малкото „антиамерикански“ холивудски филми. Филм, който открито застава зад антиглобалистките позиции и против СТО. Използвана е подвижна камера и груб монтаж на добре режисирани игрални сцени, съчетани с парчета от реални кадри, което го доближава до ефекта на документалистиката. Другото, на което се дължи успехът му,

е все пак комерсиален трик – той е широко достъпен, лесно разбираем, непретенциозен. Ще отбележа това, че филмът е предназначен за широка аудитория като качество, защото много важни послания не достигат до хората заради повече или по-малко „авангардни“ самозадоволявания на егото от страна на кинаджиите. Разбираемата концепция, предадена със средствата на кино, подражаващо на документалното, простата схема на отношенията между характерите заедно, с поддържането на достоверността при разгръщането им, прави „Битка в Сиатъл“ сполучливо комерсиален. Тази истинност в развитието на персонажите играе и ролята на неочакван обрат, защото в живота нещата не са приказка. Отново измани от на пръв поглед познатия американски шаблон, оставаме изненадани от реалистичната развръзка, което също е превърнато в „ког“ при разказа на историята. Вместо двамата главни герои от протестиращите, които виждаме привлечени един от друг, да се влюбят, те се карат. Вместо сблъсъкът на ченгелето с нещастие, предизвикано от другите полицаи, които нападат протестиращи-

те, да го промени към добро, става обратното. Той прогължава тъпоумно да служи на системата и накрая полудява, но в края на краищата виждаме през цялото време, че не е лош човек – отново твърде нормално. Не е пропуснато да се отбележи и изкривяването на истината от медиите. Журналистката обаче претърпява цялостно развитие, което осигурява на публиката очакваната положителна поука и хепи енд извън създаването на събитията такива, каквито са били. Репортерката израства като човек през дните на протест-

ста, открива защо е журналистка, открива призванието си като професионалист и личност. При всички образи е търсено обикновеното, което спомага за цялостния ефект на съпричастност и реализъм.

Една част от действието е по-хипотетична. Там то се развива зад завесите, в кабинета на кмета, в самите зали на СТО. Дали е било точно така, или е отворен въпрос за зрителя, то идва за сметка на драматичното въздействие над чувствата, което се засилва паралелно с отдалечаването

» » продължава на страница 12

НИКОЙ НЕ Е ЗАБРАВЕН

В памет на Георги Карталски

В редакцията получихме писмо от нашия другар Трендафил Марулевски от Париж, в което той изразява своята последна почит към починалия през август тази година в Австралия български анархист Георги Карталски.

„В Австралия Георги отива верен на анархистическите идеали за борба за братство, равенство, солидарност и свобода. Там той умира. Ние, анархистите, изпитваме голяма почит към революционера анархист... Георги, ти си безсмъртен в нашите сърца“ пише в писмото. •

3 години от убийството на Тимур Качаров

20-годишният студент, музикант и антифашист е убит на 13 ноември 2005 г. на ъгъла на Невски проспекта и пл. Лиговски в Санкт

Петербург, Русия.

Той и приятелят му Максим, с когото свирят в страхотната група Sandinista!, са нападнати в гръб от група неонацисти (каквието, според руската полиция, не съществуват). Тимур умира за секунди от петте рани с нож в гърлото. •

ИЗКУСТВО

Битка в Сиатъл

» » продължава от страница 11 от документалистиката. Тук се срещаме с още важно едно действащо лице. Човекът, който вярва, че може да промени системата отвътре – г-р Алек Марик от Босна, който работи с медуци в Африка. С помощта на убеждението, с изнасянето на лекции и цитирането на данни той се опитва да накара СТО да преразгледа споразуменията си и по този начин да намали печалбите на големите фармацевтични компании, тъй като вследствие от тези споразумения страдат и умират много хора в бедните страни от Третия свят. Апелът му е в тези случаи хората да бъдат поставяни пред печалбата. Дали всичко това ще бъде чуто от политиците от цял свят и дали ще се направи нещо? Останалите сцени и герои отново се колебаят между обективност и фикция. Типичното за постмодернизма смесване на жанрове е налице, което отново е с цел разширяване на аудиторията. Филмът лесно ще бъде възприет от представители на различ-

ни поколения и среди, а когато искаме да ни чуят, това е по-важно от доказването на съмнителни творчески умения.

Темата за глобализма, сочен за новия империализъм, поредното хитро превъплъщение на несвободата и тоталния капитализъм, е наболяла и трудна, защото има множество разновидности, противоречащи си в някои положения, но обединени в антиглобалното, както вече отбелязах. Дори без този прецедент, антиглобализмът (и съответно глобализмът) засяга въпроси, които са сами по себе си обширни, състоящи се от редица подвъпроси. Проблемът с глобализацията е очевиден дори за подгръжниците ѝ. В реговете на тази статия трудно ще го обсъдим, но появата на „Битка в Сиатъл“ е една малка победа на свободата на словото и доказателство за проникването на повече искреност и честни идеи в много среди, дори в средите на т. нар. холивудско комерсиално кино. •

Чичката

ВЕЧЕ И В КНИЖАРНИЦА „НИСИМ“

Анархистка литература можете да намерите вече и в книжарница „Нисим“ на бул. Васил Левски 59 в София на обявените в каталога цени.

АНАРХО РАДИО ПРОГРАМА ДИВЕРСИЯ В ЕФИРА

Денонощието има само 24 часа. Искаме ги всичките. Малкото предаване става голяма програма. След като повече от година разкъсваше ефирната радиоскука в съботния следобед, екипът на предаването реши да прави 24-часова програма в Интернет. Можете да слушате пробното излъчване на адрес:

<http://a-bg.net/dve.m3u>

ПОЛЕЗНИ КНИГИ НА НИСКИ ЦЕНИ

Федерацията на анархистите в България предлага следните заглавия на анархистка литература на достъпни цени:

КНИГИ:	
1. Основи на безвластието – Г. Хаджиев	1 лв.
2. Национално освобождение и безвластие – Г. Хаджиев	1 лв.
3. Вчерашни, днешни и утрешни проблеми – Г. Хаджиев	1 лв.
4. История на безвластническото движение в България – Г. Хаджиев	1 лв.
5. Моя път (спомени в два тома) – Г. Хаджиев	2x1 лв.
6. Феноменът Махно – П. Аршинов	1 лв.
7. Заблужденията на марксизма – Пиер Рамю	1 лв.
8. Събитието на века – анархистическа Испания – Г. Левал	1 лв.
9. Взаимопомощта – фактор на еволюцията – П. Кропоткин	1 лв.
10. Антиистория славянобългарска – Г. Константинов	1 лв.
11. Краят на държавата и капитала – Г. Константинов	3 лв.
12. С думи вместо с куршуми – Г. Константинов	5 лв.
13. Възможна ли беше съпротивата срещу ДС? – Г. Константинов	3 лв.
14. Нечути песни – Кръстьо Г. Хаджиеванов	3,50 лв.
15. Национализъм и култура – Рудолф Рокер	2 лв.
16. Национализъм и култура – Рудолф Рокер том II	5 лв.
17. Избрани страници за и от него – Михаил Бакунин	2 лв.
18. Барутни (по)мисли – Г. Константинов	5 лв.
19. Хляб и свобода – П. Кропоткин	4 лв.
20. Ставайте, робове – Г. Константинов	5 лв.
21. Къде са преминали моите 80 години – Иван Дрънгов	2 лв.
22. Досие на обект №1218 – Александър Наков	2 лв.
23. Спомени за израстването – Христо Колев ГОЛЕМИЯ	6 лв.
24. Одисеята на един анархист – Славейко Павлов	4 лв.
25. Агски калейдоскоп (в два тома) – Г. Константинов	2x5 лв.
26. Преобразуването на обществото или екоанархизмът – М. Букчин	5 лв.
27. Един проект за социална революция – ФАФ	2 лв.
28. Спомени – Стоян Цолов	5 лв.

БРОШУРИ:	
1. Стопанисването на земята – Г. Хаджиев	0,50 лв.
2. Проблемът за организацията на анархизма – Г. Хаджиев	0,50 лв.
3. Що е анархизъм?	0,50 лв.
4. Отговор на една вярваща – С. Фор	0,50 лв.
5. За общината	0,50 лв.
6. Федерализъм и централизъм – Рудолф Рокер	0,50 лв.
7. Крахът на руския държавен комунизъм – Рудолф Рокер	1 лв.
8. Килифарево народно въстание и килифарева чета	1 лв.

Тези книги и нови заглавия можете да купите от антикварната книжарница на пл. „Славейков“ №7. Някои от тях могат да се намерят и в книжарницата на бул. Дондуков срещу Първа английска гимназия. Същите още могат да бъдат поръчани и изпратени от Александър Методиев Наков, Перник, ул. „Република“ №4, тел. 076-631 388.

АНАРХОКАЛЕНДАР

- На 01.11.1894 г. съгът в Париж осъжда анархиста Пол Реклю (племенник на прочутия безвластник, географ и педагог Елизе Реклю) на 20 години затвор за революционна дейност.
- На 03.11.1853 г. в Магрид умира испанският реформатор Медизибал.
- На 05.11.1844 г. в гр. Лом е роден българският анархист Петър Лозанов (Перчо).
- На 08.11.1944 г. в гр. Рагомير се състои възстановителна конференция на ФАКБ.
- На 08.11.1889 г. в Гуляй Поле (Украйна) е роден легендарният анархист Нестор Махно.
- На 10.11.1945 г. във вестник „Работническа мисъл“ е публикувана „Платформата на ФАКБ“.
- На 11.11.1887 г. са обесени известните „Чикагски анархисти“ – борци за 8 часов работен ден.
- На 11.11.1974 г. в Париж умира един от идеолозите на българското безвластническо движение Иван Рачев Иванов.
- На 17.11.1987 г. в София умира анархистът Трухчо Николов Трухчев, прекарал дълги години във фашистките и болшевишки затвори и концлагери.
- На 17.11.1856 г. умира един от големите теоретици на социализма Робърт Оуен.
- На 20.11.1936 г. по време на Гражданската война в Испания, при отбраната на Магрид погдо е убит от български болшевик известният анархист Буенавентура Дуроти.
- На 23.11.2004 г. в с. Хърсово (Благоевградско) умира анархистът Любен Янкулов.
- На 24.11.1870 г. в гр. Вилно (Русия) е роден видният анархист Александър Беркман.
- На 25.11.2004 г. в гр. Благоевград умира анархистът Атанас Мечкаров.
- На 27.11.1901 г. в Одрин е обесен анархистът Слави Мерджанов.
- На 28.11.1977 г. в гр. Търговище умира анархистът Иван Стойчев.
- На 30.11.1914 г. умира испанският теоретик на безвластието Анселмо Лоренцо.
- На 30.11.1943 г. в нацисткия концентрационен лагер Брендок (Белгия) е убит анархистът Тодор Ангелов (Божаната).

Помощи за „Свободна мисъл“

1. Кирил Панделиев, Кулата	10 лева
2. Иванка Стоянова (в памет на Калчо Стоянов), с. Търничане	20 лева
3. Станчо Кърпаров, с. Бъта	22 лева
4. Кольо Гърнев, с. Богомилово	20 лева
5. Георги Калчев, Варна	40 лева
6. Александър Наков, Перник	10 лева

БАНКОВА СМЕТКА В ЛЕВА (ИВАН):

BG86 UBBS 8261 1010 0473 10

Т Б О Б Б А Д, К Л О Н П Е Р Н И К

ФАБ БЛАГОДАРИ ЗА ОКАЗАНАТА ПОДКРЕПА!

Вестник „Свободна мисъл“ не печели от реклами или обяви и не е спонсориран от никакви патриотични бизнесмени и затова не изплаща хонорари. Редакцията приема материали, написани грамотно на стандартни машинописни страници – 30 реда на страница, 55 знака на ред или набрани на компютър. Всеки автор носи отговорността за съобщените факти и твърдения! Ръкописи не се рецензират и не се връщат!

сайт на ФАБ: www.a-bg.net
сайт на „Свободна мисъл“: sm.a-bg.net
имейл на ФАБ: fab@a-bg.org

телефони за връзка с ФАБ

0884 699 743 0896 613 727

адрес на редакцията

София, ЖК Надежда, пощенски клон 1220, пощенска кутия 59

отговорен редактор **А. Ванчев**
предпечатна подготовка „Свободна мисъл“
печат „Унискорп“ ООД

АБОНАМЕНТ 2008

Драги читатели, Абонаментът за вестник „Свободна мисъл“ МОЖЕ ДА СТАВА ДО 15-ТО ЧИСЛО НА ВСЕКИ МЕСЕЦ във ВСИЧКИ пощенски клонове на страната. За 1 година – 6,00 лв.; за 6 месеца – 3,00 лв.; за 3 месеца – 1,50 лв. Цена на един брой - 0,50 ст.

СВОБОДНА МИСЪЛ

Каталожен номер 649

